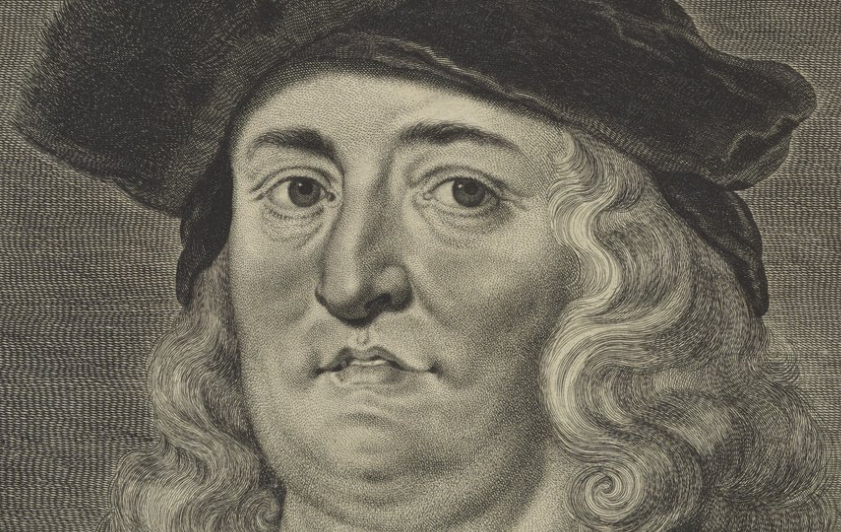

A rejtélyes Paracelsus

Paracelsus nevével egy olvasmányélményem során találkoztam először. Az író titokzatos, különleges személyként ábrázolta őt, amivel felkeltette az érdeklődésemet. Ezért utánajártam Paracelsus életének, aminek eredményét a következő írásomban szeretném megosztani.

Fanni

Élete

Paracelsus 1493 körül született Philippus Theophrastus Aureolus Bombastus von Hohenheim néven a svájci Einsiedelnben egy régi nemesi család sarjaként. Édesapja a környék bányászainak orvosa volt, így korán megismerkedett a gyógyítással.

Orvosi tanulmányait a bécsi egyetemen folytatta, a doktori címét feltehetőleg Ferrarában szerezte meg.

A Paracelsus nevet csak később vette fel, ami Celsus felett állót jelent. Ezzel azt fejezte ki, hogy többre tartja magát Celsus római orvosnál, valamint a saját korának orvoslásánál, ami a római kor tudására épült.

Tanulmányai után vándorútra kelt. Bejárta Európát, eljutott a Közel-Kéltre, megfordult Észak-Afrikában,

több forrás szerint Magyarországon is járt. Útja során bábáktól, alkimistáktól, hóhéroktól, javasasszonyoktól tanult, amit nagy büszkeséggel hirdetett a későbbiekben.

A vándorútról való visszatérése után a baseli egyetemen tanított, ám alig egy év után távozásra kényszerült. Német nyelven tartott előadásai és szokatlan stílusa miatt a kollégái ferde szemmel tekintettek rá, többször megkérdőjelezték a doktori címének meglétét. Az ellenséges hangulat kialakulásában ő is nagy szerepet játszott, hiszen az általa megvetett orvosokkal rendkívül gőgösen viselkedett. Egy alkalommal Basel utcáin tanítványaival elégette a kor orvoslásának alapművét (Avicenna Kánonját) és több orvos munkáját is. Emiatt menekülnie kellett, így visszatért a vándorélethez.

Vándorlásai során olyan betegségeket gyógyított, amik eddig végzetesnek bizonyultak, ezek miatt számtalan csodálót és ellenséget szerzett.

Az 1530-as évek végén Ernő bajor herceg – akit szintén foglalkoztatott az alkímia – hívására Salzburgban telepedett le, ahol saját praxisa lett. Itt érte a halál 1541-ben. Egyes források természetes halálról írnak, míg mások szerint egy kocsmai verekezésben vesztette életét.

Munkássága, tanai

A gyógyászat terén szembement a kor orvoslásának módszereivel, és bírálta azokat. Érvágás és piócák helyett gyógynövényeket és fémek vegyületeit alkalmazta a gyógyításai során. Elsőként használt higany-, vas- és rézvegyületeket, felismerte a kénvegyületek gyógyító hatását, jódot alkalmazott golyva orvoslására. Mérgező anyagokat sikerült a gyógyítás szolgálatába állítania, ezzel lefektette a jatrokémia és a toxikológia alapjait. Tőle származik a „mennyeiség teszi a mérget” elgondolás.

Vándorlásai során több művet írt, ezek közül legjelentősebb a Paragranum, amiben orvoslásának alapjait vetette papírra, melynek négy oszlopa a filozófia, az asztronómia, az alkímia és az orvos jelleme. Paracelsus szerint az orvosnak szeretettel, szívrénnyel kell végeznie a munkáját, akkor válik eredményessé a gyógyítás.

Egyes műveiben kitér a bányászok szociális helyzetére is, a munka és a pihenés szabályaira, valamint a munkafeltételekre. Ezeket az írásokat az inkvizíció elégette, csak másolatok maradtak belőlük.

Paracelsus legtöbb munkája csak a halála után került kiadásra, mert a kiadók nem szerettek volna szembe menni a kor orvosaival. Műveit latin helyett német nyelven írta, valamint sajátos stílusban és értelmezésben használta a szavakat, ezért a kortársak nehezen bírázták meg a mondanivalójával.

Paracelsust mind életében, mind a későbbi korokban megosztó figuraként kezelték és kezelik a mai napig. Sokan megvetették, gúnyolták, kuruzslónak tartották, mégis legálább ugyanennyien állították az ellenkezőjét. Halála után egyre többen utasították el a bevett szokásokat az orvoslásban a műveire támaszkodva, így munkássága nem veszett a feledés homályába.

Alakja a művészeket is megihlette: szobrok, irodalmi alkotások őrzik az emléket.